



# **Підтримка викладачів для РОЗДІЛУ 4: ГОТОВНІСТЬ ШКІЛ ДО ЛИХ ТА БЕЗПЕЧНЕ НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ**

## **НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 20: Розвінчання міфів та дезінформації про шкільні катастрофи**

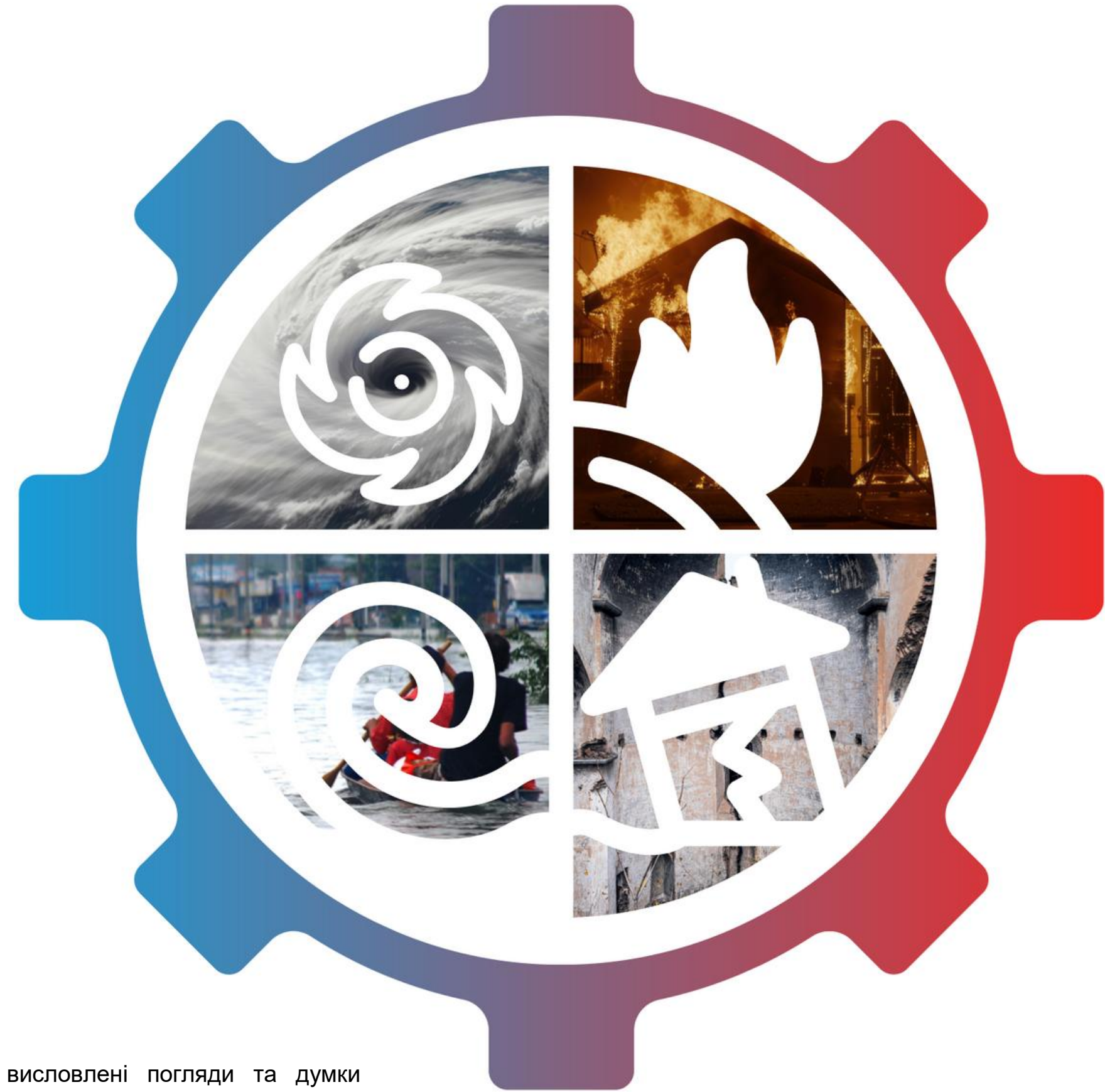
**Автор: Von Nore/Партнерство проекту VETREADY**

Номер проекту: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287



**Co-funded by  
the European Union**

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Іспанської служби з питань інтернаціоналізації освіти (SEPIE). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.



# Огляд рекомендацій для викладачів

Цей Довідковий файл для викладачів розроблений як супровід навчального модуля «Розвінчування міфів та дезінформації про шкільні катастрофи», надаючи індивідуальні методологічні та дидактичні рекомендації для підвищення його ефективності.

**Він має на меті допомогти освітянам:**

- Зрозуміти конкретні педагогічні цілі цього модуля в рамках цього розділу
- Застосовуйте відповідні стратегії та інструменти навчання для залучення учнів професійно-технічної освіти, безперервної професійно-технічної освіти та діаспори
- Впевнено проводити ключові завдання, сприяти рефлексії та підтримувати запам'ятовування знань
- Адаптуйте проведення занять до різних форматів (очного, онлайн, змішаного) та різноманітних потреб учнів

***Примітка:** Виконання цього модуля та пов'язаної з ним вікторини сприяє професійному розвитку викладача та може призвести до отримання сертифікації.*

# Навчальний зміст цього модуля

- Мета навчального модуля
- Результати навчального модуля
- Вступ: Що таке боротьба з міфами та дезінформацією про шкільні катастрофи
- Ключові поняття та термінологія
- Розуміння важливості
- Чому цей навчальний модуль важливий
- Стихійні лиха у контексті розвінчування міфів та дезінформації про шкільні катастрофи
  - Землетруси
    - Повені
    - Теплові хвилі
    - Зупиніться та поміркуйте
- Технологічні/промислові катастрофи у контексті розвінчування міфів та дезінформації про шкільні катастрофи
  - Розливи хімікатів
    - Відключення електроенергії
    - Промислові пожежі
    - Зупиніться та поміркуйте
- Біологічні/медичні катастрофи у контексті розвінчування міфів та дезінформації про шкільні катастрофи
  - Епідемія / Спалах (наприклад, грип)
    - Пандемія
    - Харчові захворювання / Забруднення
    - Зупиніться та поміркуйте
- Надихаючі дії та взірці для наслідування
- Більше для дослідження
- Джерела, використані для створення цього навчального модуля



# Рекомендовані методи та інструменти навчання

- **Навчання на основі сценаріїв (SBL): Підготовка шкіл до стихійних лих**
- Перевести учнів від пасивного запам'ятовування фактів до активного, критичного прийняття рішень під час надзвичайних ситуацій.
- **Чому варто використовувати SBL?:** Сприяє практичному прийняттю рішень у реальному житті. Навчає учнів відрізняти достовірну інформацію від дезінформації. Розвиває здатність застосовувати правильні процедури в умовах стресу та тиску часу.
- **Сценарій: «Суперечливі сповіщення»:** Національне агентство з ліквідації наслідків стихійних лих щойно оголосило попередження про сильний землетрус (або повінь). Водночас у вірусному дописі в соціальних мережах стверджується: «НЕ евакуюйте школу — залишатися в класі безпечніше! Виходити на вулицю небезпечно!»
- **Факт:** Офіційна влада наказує всім евакуюватися з будівлі та перейти до відведеного місця збору.
- **Завдання для учня:** Учасники повинні:
  - Пояснить, як вони перевірятимуть, яка інформація є правдивою. Окреслить правильний порядок дій відповідно до офіційних процедур. Опишуть, як вони реагуватимуть на дезінформацію або виправлятимуть її.
- **Ліміт часу:** 5 хвилин на прийняття рішень. Ролі в групі:
  - **Група А:** Захист дезінформації (міфу)
  - **Група В:** Захищати офіційні рекомендації (факт)
- **Мета:** Показати, наскільки переконливою може здаватися дезінформація  
Зміцнити довіру до офіційних та науково обґрунтованих рекомендацій

# Рекомендовані методи та інструменти навчання

- **Дискусія про розвінчування міфів і фактів: підготовка шкіл до стихійних лих**

Не просто констатуйте факти — активно розвінчуйте небезпечні міфи, щоб зміцнити критичне мислення та комунікацію в надзвичайних ситуаціях.

- **Сценарій «Міф про притулок у класі»**

- **Міф:** «Під час землетрусу безпечніше бігати на вулиці або стояти біля вікон».

**Факт:** Офіційні рекомендації (AFAD, Червоний Хрест тощо) «Лягти, накриватися та триматися» під міцним столом, доки не припиниться тряска, потім спокійно евакуюватися до місця збору.

- **Налаштування активності:**

- **Команда А:** Захищає міф

- **Команда В:** Захищає факт

- Кожна команда повинна посилатися щонайменше на одне офіційне джерело.

- В кінці тренер підсумовує правильні, рятівні процедури.

- **Чому це працює:**

- Розвиває аналітичне мислення та комунікативні навички

- Посилює використання перевіреної інформації з безпеки

- Допомогає учням розпізнавати та протидіяти дезінформації

- **Результат:**

Учні можуть спростовувати міфи, довіряти офіційним рекомендаціям та сприяти розвитку культури безпеки в школах.

# Рекомендовані методи та інструменти навчання

- **Завдання з контрольного списку перевірки:** адаптовано до теми «Готовність шкіл до стихійних лих та безпечне навчальне середовище».

Він лаконічний, візуально збалансований і готовий для макета PowerPoint або Canva

- **Контрольний список перевірки:** Підготовка шкіл до стихійних лих

- **Мета:**

Розвивайте здатність учнів швидко виявляти недостовірну інформацію за допомогою простого контрольного списку «Зупинися та подумай».

Розвиває впевненість у перевірці повідомлень, пов'язаних із стихійним лихом, перед тим, як реагувати чи поширювати їх.

- **Сценарій – «Пост про небезпечну шкільну будівлю»**

- **У вірусному дописі в соціальних мережах стверджується:**

«Будівля школи тріснута та небезпечна після землетрусу — батькам слід негайно забрати своїх дітей!»

Публікація з неперевіреного облікового запису, їй 3 роки.

- **Дія:** Учні застосовують контрольний список 3-етапної перевірки:

**Перевірка джерела:** Чи це від офіційного агентства (AFAD, Міністерство освіти, муніципалітет)? Ні

**Перевірка дати:** Чи є вона нещодавною та актуальною? Ні

**Перевірка:** Чи можу я підтвердити це на офіційних каналах (вебсайт школи, сторінка сповіщень муніципалітету)? Так - Поточного сповіщення немає

- **Результат:**

Учні відкидають неправдиву публікацію та слідкують лише за офіційними оновленнями щодо безпеки школи.

- **Поради щодо фасилітації:**

Встановіть 60-секундний таймер для швидкої оцінки (імітує реальний аварійний тиск).

**Обговорення:** Чому застарілі або анонімні публікації здаються правдоподібними?

**Підкріплення:** Завжди робіть паузу, перевіряйте та підтверджуйте, перш ніж ділитися чи діяти.

# Поради

- **Учні професійно-технічної освіти.** Фокус на діях та технологіях: використовуйте гейміфікацію, інтерактивні мобільні вікторини та відеодемонстрації (наприклад, як захистити об'єкт). Безпосередньо пов'яжіть безпеку з професійними навичками (наприклад, безпека на будівельному майданчику). Розширення можливостей: розглядайте готовність як навичку, що забезпечує контроль. Використовуйте гіпотетичні сценарії; зосередьтеся на майбутніх діях, а не на минулих травмах.
- **Використовуйте досвід для учнів безперервного професійного навчання (дорослі):** почніть з обговорення, щоб перевірити наявні знання про безпеку вдома. Зосередьтеся на актуальності та рентабельності інвестицій (ROI) для захисту сім'ї та майна. Перевірка: визнайте та поважайте їхній практичний життєвий досвід. Надайте стислі, високоефективні процедури безпеки та ресурси, орієнтовані на сім'ю.
- **Культурна та лінгвістична ясність для діаспорної аудиторії:** використовуйте мову без жаргону та прості візуальні матеріали. Зосередьтеся на універсальних принципах безпеки, що виходять за межі національних кордонів. Використовуйте різноманітні тематичні дослідження з різних регіонів світу. Практика, що враховує травму: встановіть чітке правило «Пропуску», яке дозволяє особам відмовитися ділитися особистим досвідом. Визнавайте потенційну історію переміщення або значну травму.

# Стратегії адаптації

- **На місцях**

Використовуйте роздруковані картки «Міф проти фактів» для обговорень у невеликих групах.

Проведіть рольові ігри «Зупиніться та поміркуйте» — учні розігрують реальні випадки дезінформації про стихійні лиха.

Розмістіть інфографіку на стінах класу (міфи про землетруси, міфи про пандемію).

- **Онлайн**

Використовуйте кімнати для групових занять для віртуальної рольової гри за кейсами «Зупиніться та поміркуйте».

Інтегруйте короткі інтерактивні вікторини (наприклад, Kahoot або Google Forms), щоб розвінчати міфи.

Діліться відео ВООЗ та ЄС з питань цивільного захисту безпосередньо через чат або навчальну платформу.

- **Змішане навчання**

Почніть з онлайн-вікторин на розвінчування міфів перед заняттям, а потім обговоріть результати особисто.

Дайте завдання з цифрової розповіді — учням створіть короткі відео, які виправляють міф про катастрофу.

Поєднуйте живі дискусії з електронними навчальними матеріалами у самотійному темпі та щоденниками рефлексій.

Заохочуйте адаптацію до місцевого контексту та доступу учнів до технологій. Мета полягає в забезпеченні рівної участі та розвитку навичок незалежно від формату викладання.



# Ключові навички ESCO, що розглядаються в цьому модулі

- **Розвиток перехресних навичок ESCO – ТЗ.2 Застосування проактивного підходу**
- **Фокус на навичках (ТЗ.2):**
- Здатність застосовувати розумові процеси збору, концептуалізації, аналізу, синтезу та оцінки інформації, зібраної шляхом спостереження, досвіду, міркувань або спілкування, для планування діяльності, досягнення цілей, вирішення проблем та проактивного реагування на виклики.
- Як ця навичка розвивається в модулі
- Під час сценаріїв «Пауза та роздуми» учні стикаються з реальними дезінформаційними ситуаціями (наприклад, вірусний землетрус або міфи про пандемію) та повинні вирішити, що робити. Вони оцінюють джерела, передбачають результати та планують відповідні дії.
- У груповій діяльності «Міф чи факт» учні аналізують твердження, обговорюють свої аргументи та обґрунтовують відповіді за допомогою доказів. Вони практикують аналітичне мислення, порівняння типів інформації та проактивне вирішення проблем.
- У вправі «План підготовки до школи» учні спільно розробляють для себе реалістичний план реагування на надзвичайні ситуації. Вони застосовують отримані знання для прогнозування ризиків, встановлення цілей та планування конкретних дій.
- Порада тренера: Заохочуйте учасників пояснювати, чому їхня відповідь є найбезпечнішою або найефективнішою.
- Це осмислення перетворює знання на проактивне, цілеспрямоване прийняття рішень — суть ТЗ.2.

# Підтримка оцінювання – Як перевірити прогрес учня

## Щоденник рефлексій – «Від міфу до реальності»

### Як це працює:

Після завершення модуля учні пишуть короткі роздуми, в яких описують один міф, пов'язаний із катастрофою, у який вони вірили раніше, та як змінилося їхнє розуміння після заняття. Вони додають один приклад того, як вони застосують ці нові знання вдома.

### Що це розкриває:

Демонструє концептуальне розуміння та особисту трансформацію. Допомогає тренерам оцінити, чи можуть учні засвоїти точну інформацію та перенести її на реальну поведінку з точки зору безпеки.

## Група «Виклик перевірки інформації»

### Як це працює:

Учні працюють у невеликих групах, щоб оцінити три публікації в соціальних мережах про нещодавні катастрофи. Кожна група визначає, які публікації є достовірними, пояснює чому та представляє свої міркування.

### Що це розкриває:

Оцінює критичне мислення, інформаційну грамотність та командну роботу. Демонструє здатність учнів виявляти дезінформацію, обґрунтовувати висновки на основі доказів та ефективно повідомляти про результати.

# Додаткові матеріали

## 1. Розвінчано сім міфів про катастрофи

<https://www.preventionweb.net/news/seven-myths-about-disasters-debunked-separating-disaster-facts-disastrous-falsehoods>

Ця стаття UNDRR чітко пояснює та виправляє поширені міфи про катастрофи, що робить її ідеальною для обговорень у класі або заходів із розвінчування міфів.

## 2. Дезінформація зупиняється на вас – набір інфографіки

[https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/disinformation\\_stops\\_with\\_you\\_infographic\\_set\\_508.pdf](https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/disinformation_stops_with_you_infographic_set_508.pdf)

Простий, візуальний набір інфографіки, який допомагає освітянам пояснити, як поширюється дезінформація та які дії можуть вжити люди, щоб її зупинити.

## 3. Протидія неправдивій інформації в соціальних мережах під час стихійних лих

[https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/SMWG\\_Counteracting-False-Info-Social-Media-Disasters-Emergencies\\_Mar2018-508.pdf](https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/SMWG_Counteracting-False-Info-Social-Media-Disasters-Emergencies_Mar2018-508.pdf)

Практичний посібник з відкритим доступом, що окреслює стратегії виявлення, перевірки та протидії неправдивій інформації під час надзвичайних ситуацій — корисний для підготовки вчителів або учнів старшого віку.

# Джерела

## Офіційні звіти та рекомендації

- Європейська комісія. (2024). Управління ризиками стихійних лих у школах. Цивільний захист та гуманітарна допомога ЄС. [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management_en)
- Червоний Хрест. (н.д.). Підготовка шкіл до стихійних лих. <https://www.redcross.org/get-help/how-to-prepare-for-emergencies/schools.html>
- Управління Організації Об'єднаних Націй зі зменшення ризику стихійних лих (UNDRR). (н.д.). Зменшення ризику стихійних лих в освіті. <https://www.undrr.org/education>
- Всесвітня організація охорони здоров'я. (2020). Управління епідеміями: Надзвичайні ситуації у сфері охорони здоров'я в школах. <https://www.who.int/publications/i/item/managing-epidemics>

## Мультимедіа / Відео

- TED-Ed. (18 березня 2015 р.). Безпека шкіл під час землетрусів [Відео]. YouTube. [https://www.youtube.com/watch?v=Vv3\\_ZU8rKjQ](https://www.youtube.com/watch?v=Vv3_ZU8rKjQ)

## Новини / Тематичні дослідження / Звіти, наведені в прикладах

- Цивільний захист та гуманітарна допомога. (2024). Європейські цілі щодо стійкості до стихійних лих. Європейська комісія. [https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management/european-disaster-resilience-goals\\_en](https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/european-disaster-risk-management/european-disaster-resilience-goals_en)
- Всесвітня метеорологічна організація (ВМО). (2022). Стан кліматичних катастроф у Європі та в усьому світі. <https://public.wmo.int/en/resources/library>

## Освітні та інформаційні статті / кампанії

- Європейське агентство з охорони навколишнього середовища (ЕАО). (2021). Адаптація до зміни клімату та стійкість у школах. <https://climate-adapt.eea.europa.eu/nn/eu-policy/eu-adaptation-policy/eu-adaptation-strategy>
- Європейська комісія. (2021). Стратегія ЄС з адаптації: Розбудова кліматично стійких суспільств. [https://climate.ec.europa.eu/eu-action/adaptation-and-resilience-climate-change/european-climate-resilience-and-risk-management-integrated-framework\\_en](https://climate.ec.europa.eu/eu-action/adaptation-and-resilience-climate-change/european-climate-resilience-and-risk-management-integrated-framework_en)



# ПАРТНЕРСТВО



<https://ied.eu/>



<https://denizli.afad.gov.tr/>



<https://neotalentway.com/>



<https://www.eva93.lv/>



<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>



<https://vonhope.is/>

**Розважайтеся з VET-READY**

**РОЗДІЛ 4: ГОТОВНІСТЬ ШКІЛ ДО ЛИХ ТА БЕЗПЕЧНЕ  
НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ**

**НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 20: Розвінчання міфів та дезінформації  
про шкільні катастрофи!**

СЛІДКУЙТЕ ЗА  
НАМИ



<https://vetready.eu/>